

Spis treści

Wprowadzenie	5
I. Obiektywny obraz. Bolesław Prus i Ryszard Kapuściński jako estetycy fotografii	13
II. Lalki, lustra, klepsydry. Motyw fotografii w polskiej prozie lat 1863–1939	44
III. Pisarz nad fotografią	72
IV. Wojna z fotografii. Funkcja zdjęć w literaturze o czasie zagłady	86
V. Terror (z) fotografii. Nowoczesna przemoc w ujęciu Rafała Wojaczka i Wisławy Szymborskiej	99
VI. Jedyna chwila. Fotografowanie w poezji polskiej dwudziestego wieku	110
VII. Mitologiczna migawka. Mieczysław Jastrun, Zbigniew Herbert i Cyprian Kamil Norwid wyjaśniają swoje fotografie	124
VIII. Fenomenologia fotografii. Poetycka percepcja w ujęciu Anny Kamińskiej i Tymoteusza Karpowicza	139
IX. Więcej niż na fotografii. Czesława Miłosza przygody ze zdjęciami	152
X. PRL w obiektywie. Fotograficzne reprezentacje rzeczywistości w literaturze lat 1947–1989	168
XI. Czytanie obrazu. Motyw fotografii w prozie lat 1990–2000	195
XII. Opowieści z albumu. Narracyjna funkcjonalizacja fotografii w autobiografiach rodzinnych	225

XIII. Znaleziska, wystawy, kolekcje. Projekt antropologii estetycznej w utworach Stanisława Czycza, Witolda Wirpszy i Jacka Dehnela	241
XIV. Eschaton. Poetyckie fotografie Jacka Podsiadły i Andrzeja Sosnowskiego	264
XV. Antropologia fotografii. Zdjęcia artystów w literackim ujęciu Wisławy Szymborskiej, Zbigniewa Herberta i Andrzeja Stasiuka	273
Zakończenie: modele reprezentacji	291
Bibliografia przedmiotowa	311
Bibliografia podmiotowa	315
Nota bibliograficzna	327
Indeks nazwisk	329

Przedmiotem niniejszej książki są dzieje motywu fotografii w literaturze polskiej od II połowy XIX wieku po czasy najnowsze. Zaprezentowane zostają wyłącznie te utwory, które pokazując fotografię, czynią to w sposób wymagający znajomości zarówno szerszego kontekstu tekstowego (czy intertekstualnego), jak i kulturowego (np. antropologicznego, etycznego, itp.). Temat ten w literaturze polskiej implikuje przynajmniej trzy kwestie. Pierwsza dotyczy pragnienia, dlatego jej realizacja rozgrywa się w obrębie relacji emocjonalnych, jakim towarzyszą utrwalone wizerunki najbliższych. Druga związana jest z epistemologicznym wymiarem zdjęcia, którego percepcja i wizualizacja przynosi bohaterom określoną wiedzę (lub samowiedzę). Trzeci wątek koncentruje się wokół zagadnień temporalnych oraz tanatologicznych (a także eschatologicznych), pokazując, w jaki sposób fotografia dokumentuje zanikanie ludzkiej egzystencji.

Cezary Zalewski – pracuje w Katedrze Teorii Literatury Wydziału Polonistyki UJ. Autor prac z zakresu krytyki mitograficznej (*Powracająca fala. Mityczne konteksty wybranych powieści Bolesława Prusa i Elizy Orzeszkowej*. Kraków 2005) oraz intersemiotycznej. Publikował m.in. w „Pamiętniku Literackim”, „Przestrzeniach Teorii”, „Tekstach Drugich”, „Ruchu Literackim”.